

שלושה שאכלו פרק שביעי ברכות

יג א מ"י פ"ה מהלכות
בסבות הלכה ז סמג
שעין ט טוש"ע א"ח ט'
קלע סעיף ו:
יד ב מ"י פ"ה טע' ה"י י"ג
סמג ט טוש"ע א"ח ט'
קלע סעיף ב:
טו ג ד מ"י פ"ה טע' ה"ה הלכה
יג סמג ט טוש"ע א"ח ט'
סמג קלע סעיף ב:
טז ה מ"י טע' ה"ה טו סמג
טע טוש"ע א"ח ט'
קלע סעיף ב:
יז ו מ"י פ"ז טע' ה"ה ו סמג
טע טוש"ע א"ח ט' ר'
סעיף א:
יח ז טוש"ע א"ח סמג
קלע סעיף א:
יט ח מ"י פ"ה טע' ה"ה ח
סמג ט טוש"ע א"ח ט'
ס' קלע סעיף א:
כ ט מ"י פ"ה טע' ה"ה טו
[ח] סמג ט טוש"ע א"ח
ט' קלע סעיף א ו'
כט ט טוש"ע א"ח ט' קלע
סעיף ב:

והא מאה נשי בתרי גברי דמיין. לענין קצוץ תפלה ו לענין כל
דבר שבעשרה ואפילו הכי השגיגין להו כשלושה וה"ה לשנים
אבל לא מצי למימר כחד דמיין לאינן יכולות לזמן דהא קתני נשים
מוזמנות לעצמן ורש"י פירש כתרי לענין חובצה דאינן חייבות לזמן
ואם ר' לר' מוזמנות והוא הדין לשנים:
שאני התם דאיבא דעות. מכאן
משמע דנשים יכולות לזמן
לעצמן וכן עשו צנות רבינו אברהם
חמיו של רבינו יהודה ע"פ אביהן
ומיהו לא נהגו העולם כן וקשה אמאי
לא נהגו מדקתני מוזמנות משמע
דקאמר חייבות לזמן וי"ל דנשים
מוזמנות לעצמן היינו אם לא לזמן
מוזמנות וכן משמע קלע הלשון
מדקתני בסמוך נשים ועוד דמדמה
לכו לזמן אינן מוזמנות ועוד דמדמה
ליהב הגמרא לשנים משמע דחובצה
ליכא והא דקאמר דנשים ערכין (דף ג.
ו) ושם הכל מחייבין צומות לאחיי נשים
לענין כמות קאמר ולא לענין חובצה
ונשים לריך עינין אם יוכלו צרכת
הצומות של אנשים מאחר שאין מציינות
ויש מציאין רחיה שיוללות מדיאמר
לקמן סופר מצרכ צבור יולא מכאן
אמאי והא איבא דעות
שלנו מיהו יש לדחות אותה רחיה
דשאני צור שמנין בלשון הקדש יודע
קלע מצי קאמר אבל אינו יודע לצרכ
אבל נשים שאינן מציינות כלל מצי
למימר דלא נפקי והא דאמר צומות
(פ"ב ד' י.) לעו שמע אשורית ילא
פרסומי יקא בעלמא שאני כדלמרי
התם (דף י"ב) האשכחנא צומי
הרמכים מי ידעינן מאי ניהו:
אי הכי איבא ספא. לא גרס אי
הכי דהא אפי' מעיקר' מצי הוה
מצי למפרך מפסיק' לאינן מוזמנין:
רב וביד אמר ברך הוא ומבורך.
וצ"ג פסק ברוך הוא ומצוה:
שמו ממיד לעולם ועד ולי הוה עשרה
עני צמרייהו ברוך הוא אלהינו
ומצוה שמו ממיד לעולם ועד:
הא בבונה ירושלים הא בשאר
ברכות. פרי"ח וה"ג ד"מ ככל
צרכה וצרכה כגון אחר ישמח
ויכולא צו' ומיהו פוק חזי מאי עמא
דבר לענין נהגו לענות אמנ אלל
אחר צונה ירושלים צדהמ"ז:
רב אשי עני ליה בלחישא.
וכן פסק צה"ג ועוד לדין
דליכא פועלים אפילו אשי מודה:
לא

דניהא להו דמקבע להו בחובה (מעיקרא)
ת"ש 66 נשים מוזמנות לעצמן ועבדים מוזמנים
לעצמן נשים ועבדים וקמנים אם רצו לזמן
אין מוזמנין 67 (והא נשים אפילו מאה) והא
מאה 101 נשי בתרי גברי דמיין וקתני נשים
מוזמנות לעצמן ועבדים מוזמנין לעצמן שאני
התם דאיבא דעות א"ה איבא סיפא נשים
ועבדים אם רצו לזמן אין מוזמנין אמאי לא והא
איבא דעות שאני התם משום פריצותא
תסתיים דרב דאמר אם רצו לזמן אין מוזמנין
דאמר רב דימי בר יוסף אמר רב שלשה
שאכלו כאחת ויצא אחד מהם לשוק קוראין
לו ומוזמנין עליו טעמא דקוראין לו הא לא
קוראין לו לא שאני התם דאקבעו להו בחובה
מעיקרא אלא תסתיים דר' יוחנן הוא דאמר
אם רצו לזמן אין מוזמנין דאמר רבה בר בר
חנה א"ר יוחנן שנים שאכלו כאחת אחד מהן
יוצא בכרכת חבירו והיונין בה מאי קא משמע
לן תנינא 68 דשמע ולא ענה יצא ואמר רבי זירא
לומר שאין ברכת היומיון ביניהם תסתיים א"ל
רבא בר רב הונא לרב הונא והא רבנן דאתו
ממערבא אמרי אם רצו לזמן מוזמנין מאי לאו
דשמיע להו מר' יוחנן לא דשמיע להו מרב
מקמי דנחית לבבל: גופא אמר רב דימי בר
יוסף אמר רב ישלשה שאכלו כאחת ויצא אחד
מהם לשוק קוראין לו ומוזמנין עליו אמר אביי
והוא דקרו ליה ועני אמר מר זוטרא ולא אמרן
אלא בשלשה אבל בעשרה עד דנייתי מתקיף
לה רב אשי אדרבה איכא מסתברא תשעה
יהלכתא כמר זוטרא מ"ט 69 כיון דבעי לאדכורי
שם שמים בציר מעשרה לאו אורה ארעא
אמר אביי נקיטין שנים שאכלו כאחת מצוה
ליחלק 70 תניא נמי הכי שנים שאכלו כאחת
מצוה ליחלק כמה דברים אמורים כששניהם
סופרים אבל אחד סופר ואחד בור סופר מברך
ובר' יוצא: אמר רבא 71 הא מילתא אמרייתא
אנא ואיתמרה משמיה דרבי זירא כוותי
ישלשה שאכלו כאחת אחד מפסיק לשנים
ואין שנים מפסיקין לאחד ולא והא רב פפא
אפסיק ליה לאבא מר בריה איהו וחד שאני
רב פפא 72 דלפנים משורת הדין הוא דעבד

דניהא להו דמקבע להו בחובה. גדול המצווה ועושה: אם ר' ל' אין
מומנים. כדמפרש טעמא לקמן שאין קביעותא נאה משום פריצותא
צין דנשים צין דמשכז זכור דעבדים בקטנים: דאפילו מאה כפרי
דמיין. לענין חובצה דאינן חייבות לזמן ואם ר' לר' מוזמנין והוא הדין
לשנים: דאיבא דעות. דלע"ג

לענין חובצה אינן חייבות לענין
רשות דעות שלשה חשיבי להודות
טפי משני אנשים דאיכא משום גדלו
לה' אחי: קוראין לו להודיעו שהם
רוצים לזמן ויפנה אליהם במקום
מעמדו ודי להם כך: ומוזמנין עליו.
ואע"פ שאינו צל אללס: ואמר רבי
זירא לומר שאין ברכה היום היום בניין.
לא צל ללמדנו אלל אלל שאין צרכין
וימון לכיון לאחד יולא צרכת חזרו
אשמעינן דאינן וימון דלי יש זימון
צרכת שניהם היא שהרי אומר נכדו
והוא עונה ברוך הוא: לאו דשמיע
להו מרבי יוחנן. דבר מערבה הוא
דלינו רב צבצב הוה וצני מערבה
היכא שמיע להו: והוא דקרו ליה
ועני. סמוך הוא אללס ועונה ברוך

הוא: לא אמרן. דלא צרכין ליה מייתי
גבייהו אלל שלשה אלל עשרה
שיטרפו משום הוכרת השם עד
דאמי גבייהו: נראה כעשרה. לאין
אדם ממנה להצדיק צין עשרה
לתשעה: מלוה ליהלק. ולצרף כל
אחד לפני עצמו צין צרכת המיילא
צין צרכת המון: אחד מפסיק
אלל גמרו השנים סעודתן
ורוין לזמן דרן ארץ הוא שיהא
האחד מפסיק את סעודתו עד
שמזנו עליו עד צרכת הזן דהיינו
צרכת זימון וחוחר וגומר סעודתו
אלל שנים אינן עליהם להפסיק בשביל
היחיד וימתין עד שיגמרו: לפנים
משום הדין. לאחשוביה: לא הוה

צוה 73. מופלג בחכמה וצוקנה מן
השנים: דאיכא אדם גדול שהגדול
מברך כדפסקין לקמן הלכתא (דף
מו.) צל ומלאן. אחד מן השוק
צל ומלא שלשה שהיו מוזמנין: ברוך
ומבורך. דלא מצי למימר שאללנו
משלו: הא דקאמר ברוך ומבורך
כדאשכחינהו דקאמר המון נכדן.
אלל אשכחינהו דענו ברוך הוא עונה
צמרייהו אמן: הא צבנה ירושלים.
שהיא סוף הצרכות הרי זה משוכח
וכן צסוף צרכות דקריאת שמע
שחרית וערבית. ואחר כל צרכותיו
דקתני צברייתא הרי זה משוכח
אחר גמר כל צרכותיו קאמר
ואחר כל צרכותיו דקתני הרי זה
מגונה צסוף כל צרכה וצרכה
קאמר: כי היכי דלשמעו פועלים.
וידעו שנגמרה כל הצרכה שהרי
אין המצדק עונה אמנ אלל לצסוף:
וליקומו. לעצמיהו. ואי משום
דקמפקע להו מהטוב והמטיב לא
היא אלל ציצנה תקווה על הרוגי
ציתר שנתנו לקצורה: רב אשי עני
להווא אמנ בלחישא כי היכי דלא
לשמעו וידעו ששם גמר הצרכות
ויוללו צהטוב והמטיב. ומיהו משום
דסוף כל צרכותיו היה ומלא צברייתא
ה"ז משוכח לא סגי דלא עני ליה:
קטינא

א] ערכין ג. א. ט' ג' נד' מינות
הללו צרכין מוכן ומצדקי רש"י
נראה דנשים ווא אפי מאה
נשי כמרי גברי דמיין,
א סוכה נח: נ"ט היטין,
ד] נכס"א הזמון. ט) מגילה
כג. ו) חולין ק. טו) נמנות
מג. טז) ועליו ג. ושי"ט.
טז) נ"ל אמרי וי"א צריף
וה"ש. טז) נלקמן ג.
ט) נלקמן מה:

הגהות הב"ח
א) גבי נראה כעשרה. נ"ב
ע"ל סוף דף מ"ז: ב) שם
ברך איתני איניש לנפשי:
ג) שם אחר כל צרכותיו:
ד) שם דלא לודלו רבין
בעטוי: ט) רש"י דיה לא
הוה צוה חד מופלג:

הגהות הגר"א
א] גבי ווא נכס אפי מאה
והא מאה מא"ס:

מוסר תוספות
א. בתוס' ר"ש הוסף,
לענין קריאת המגילה
וקריאת ס"ח. ב. בתוס'
ר"ש כתב. וגם דמליית
מינה תלמודא לשנים
דמאה נשים כתרי היינו אם
רצו לזמן מוזמנים. ג. בתוס'
ר"ש גרס. ברוך ומבורך
שמו דהלל ועליו רבין
(השמיט את המלה הוא).
ד. בתוס' ר"ש כתב. כגון
ישתבח דהו שיום ברכה
דסוף פסוקי דומרא וכן
שמו דהלל וסוף ברכת
ד"ח ויבוצא בהם. ז"בסוף
דבריו כתב" הא דנטק
בהג' ירושלים לרבותא
נקטיה דצ"ג דאינה סיום
כל הברכות אלא סיום
ברכות דאורייתא.

מוסר רש"י
נשים מוזמנות לעצמן.
אלל נשים, וכן שלשה עבדים,
אלל אין שמי נשים או שני
עבדים מלפניהם הם אנשים,
לפי שש אנשים עם שאין
נשים ועבדים, שאין הנשים
אומרות בריה ואין העבדים
אומרים על מלמנו (ערכין
ג.) מצוה ליחלק. הווא
ואין כלן שלשה וחיוני ק"ו.
אין זימון למפרע. משצדק,
ודי זימון לא ילא (לסוף ג.)